

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 354/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou ŠKODLER & PARTNERS, s. r. o., Dobšinského 12, Bratislava, IČO 47 238 232, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Zdenko Seneši, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sžsk 37/2019 z 25. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Sžsk 37/2019 z 25. novembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľka navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého rozsudku a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:
3. Sťažovateľka sa ako žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia č. 23935-3/2018-BA z 29. januára 2018 (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), ktorým bolo zmenené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta č. 700-0611349017-GC04/17 z 30. júna 2017, ktorým prvostupňový správny orgán predpísal sťažovateľke poistné za obdobie mesiacov jún 2007 až jún 2008 vo výške 1 357,49 eur z dôvodu postavenia sťažovateľky ako samostatne zárobkovo činnnej osoby plynúceho z faktu, že sťažovateľka bola držiteľkou licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe na výkon povolania lekár vydananej Slovenskou lekárskou komorou.

4. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) žalobu sťažovateľky rozsudkom č. k. 20 Sa 6/2018 z 30. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol.
5. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom kasačnú sťažnosť sťažovateľky zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Argumentáciu sťažovateľky v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť takto:
7. Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd ani najvyšší súd sa nevysporiadali s kľúčovou otázkou, ktorou je otázka vzniku a zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľka zastáva názor, že jej poistné za dané obdobie predpísané byť nemalo, keďže nemala postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby v dôsledku zrušenia povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia urologickej ambulancie k 31. októbru 2005.
9. Krajský súd vo svojom rozsudku uviedol, že inými rozhodnutiami Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta č. 700-060000917-GC09/17 z 5. januára 2017 bolo určené, že sťažovateľke ako samostatne zárobkovo činnnej osobe nezaniklo povinné nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie 31. októbra 2005, a č. 700-0600008717-GC09/17 zo 16. júna 2017 bolo určené, že sťažovateľke povinné nemocenské a dôchodkové poistenie zaniklo 30. júna 2008. Tieto rozhodnutia správneho orgánu nadobudli právoplatnosť 27. apríla 2017 a 20. júla 2017. K danej skutočnosti – existencii právoplatných rozhodnutí správneho orgánu o dni zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia sťažovateľky ako samostatne zárobkovo činnnej osoby – sťažovateľka v konaní nezaujala stanovisko napriek tomu, že žalovaná na túto skutočnosť poukazovala vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe sťažovateľky.
10. Krajský súd a rovnako aj najvyšší súd v napadnutom rozsudku na rozhodnutie správneho orgánu vo veci zániku povinného poistenia sťažovateľky vydané kompetentným správnym orgánom, ktoré nebolo predmetom daného súdneho prieskumu, v zmysle § 132 Správneho súdneho poriadku prihliadali a vychádzali z takto určenej doby povinného poistenia sťažovateľky, ktorá odôvodňovala záver o porušení odvodovej povinnosti a dôvodnosti predpísaného poistného.
11. Najvyšší súd uviedol, že predmetom sporu nemôže byť otázka zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, pokiaľ táto bola už právoplatne vyriešená iným rozhodnutím Sociálnej poisťovne, a teda nemôže byť status samostatne zárobkovo činnnej osoby opätovne posudzovaný v následnom konaní, ktorým je v danom prípade konanie vo veci predpísania poistného podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Z toho je zrejmé, že všeobecné súdy sa v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov vo veci predpísania poistného sťažovateľke nemohli zaoberať

otázkou posúdenia zániku statusu sťažovateľky ako samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely povinného poistenia, keďže táto otázka bola správnym orgánom právoplatne vyriešená v inom rozhodnutí správneho orgánu týkajúcom sa sťažovateľky, ktoré nebolo predmetom súdneho prieskumu. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval skutkové a právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii.

11.1. Na doplnenie ústavný súd k rozhodnutiu žalovanej uvádza, že aj keď podľa § 172 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, nie je možné akceptovať sťažovateľkou presadzovaný záver, že viazanosť organizačnej zložky Sociálnej poisťovne rozhodnutím iného orgánu pri riešení predbežnej otázky podľa § 198 zákona o sociálnom poistení podmieňuje potrebu opätovného riešenia otázky zániku statusu sťažovateľky ako samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely povinného poistenia, keďže táto otázka nebola vyriešená rozhodnutím iného orgánu, ale skorším rozhodnutím príslušnej pobočky samotnej Sociálnej poisťovne. Právoplatnosť takého rozhodnutia vylučuje zo svojej právnej podstaty (ktorej bazálnym atribútom je nezmeniteľnosť) nové rozhodovanie v predmetnej veci, pokiaľ nedôjde k zrušeniu dotknutého právoplatného rozhodnutia zákonom predpísaným spôsobom (*res iudicata*). Aj keď zastavenie konania podľa § 194 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnom poistení považuje za prekážku konania len paralelne prebiehajúce konanie inej pobočky Sociálnej poisťovne v tej istej veci (*litispendencia*), nepochybne (*a minori ad maius*) bráni novému konaniu v tej istej veci aj skoršie právoplatné rozhodnutie o nej a v nadväzujúcom konaní z neho musí Sociálna poisťovňa vychádzať.

12. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje navyše aj na fakt, že v danej veci ide o povinnosť sťažovateľky uhradiť za obdobie mesiacov jún 2007 až jún 2008 poistné v celkovej sume 1 357,49 eur. Predmetnú záležitosť sťažovateľky možno nepochybne označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 písm. a) prvú vetu Civilného sporového poriadku, z ktorej obsahu vyplýva, že vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy, je dovolanie *ex lege* neprípustné. Za okolností, keď Civilný sporový poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhoinštančnými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016). Uvedené skutočnosti by už samy osebe mohli podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu založiť dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

13. Najmä vzhľadom na okolnosti uvedené v bodoch 10 a 11 ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných najvyšším súdom arbitrárnosť ani nedostatok odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

15. Na základe uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľkou označeného práva.

16. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Libor Duľa
predseda senátu